

EURÓPAI PARLAMENT

2004

2009

Plenárisülés-dokumentum

03.03.2009

B6-0000/2009

ÁLLÁSFOGLALÁSRA IRÁNYULÓ INDÍTVÁNY

a Tanács és a Bizottság nyilatkozatait követően

az eljárási szabályzat 103. cikkének (2) bekezdése alapján

előterjesztette: Francis Wurtz, Ilda Figueiredo, Helmuth Markov, Kyriacos Triantaphyllides

a GUE/NGL képviselőcsoport nevében

a 2009. évi tavaszi Európai Tanácshoz való hozzájárulásról a Lisszaboni Stratégia kapcsán

B6-0000/2009

az Európai Parlament állásfoglalása a 2009. évi tavaszi Európai Tanácshoz való hozzájárulásról a Lisszaboni Stratégia kapcsán

Az Európai Parlament,

- tekintettel a „Közös cselekvések a növekedésért és a foglalkoztatásért: a Közösség lisszaboni programja” című, 2005. július 20-i bizottsági közleményre (COM(2005)0330),
- tekintettel a Bizottság közösségi 2008 és 2010 közötti lisszaboni programjának végrehajtására (COM(2008)0881),
- tekintettel a növekedést és foglalkoztatást célzó lisszaboni stratégia külső dimenziójáról szóló bizottsági közleményre (COM(2008)0874),
- tekintettel a lisszaboni stratégia strukturális reformjainak az európai helyreállítási terv keretében történő végrehajtásáról szóló bizottsági közleményre (COM(2009)0034),
- tekintettel a tagállamok által benyújtott 27 nemzeti lisszaboni reformprogramra,
- tekintettel eljárási szabályzata 103. cikkének (2) bekezdésére,

A neoliberalizmus következményei: a társadalmi és gazdasági körülmények romlása

1. hangsúlyozza, hogy az Unióban a szegénység, a bizonytalan munka és az egyenlőtlenségek növekedése tapasztalható; ami még tovább romolhat, hiszen a legutóbbi előrejelzések a recesszió irányába mutatnak és 2009-re a munkanélküliek számának mintegy 3 és ½ millióra növekedését vetítik előre;

2. emlékeztet arra, hogy a szegénység növekedése, a bizonytalan munkahelyek és az egyenlőtlenségek megelőzték az egyre mélyülő gazdasági és pénzügyi válságot; ezért elutasítja az arra irányuló kísérletet, hogy a mostani gazdasági válságot tegyék felelőssé a jelenlegi társadalmi és gazdasági körülményekért;

3. hangsúlyozza, hogy a jelenlegi válság nemcsak a jobboldali politikák, a neoliberális fundamentalizmus és az arra épülő politikai program kudarcát és arra való képtelenségét jelzi, hogy megoldást nyújtson a munkavállalók és az emberek problémáira, hanem a győzedelmes kapitalizmus mítoszát is megrengeti;

4. elítéli és elutasítja az Unió arra irányuló kísérletét, hogy misztifikálja a válság valódi okait és a kapitalista rendszer felmentésén túl még a saját felelősségét se ismerje el; ebben a tekintetben felhívja a figyelmet az olyan politikák folytatására, mint a pénzügyi dereguláció előmozdítása, a piacok és a közszolgáltatások liberalizálása, a világkereskedelem liberalizálása, a munkaviszonyok deregulációja, valamint a lisszaboni stratégia és az európai foglalkoztatási stratégia keretében megállapított munkavállalói jogok aláásása; az olyan politikák támogatása, amelyek a nagy gazdasági és pénzügyi csoportok hatalmas profitfelhalmozását, a monopóliumok kialakulását és a munkavállalók és az emberek életszínvonalának romlását eredményezik;

5. hangsúlyozza, hogy a kapitalizmus jelenlegi válsága a gazdasági és társadalmi problémák romlásának komoly kockázatát hordozza, amit nem lehet és nem is szabad alábecsülni;
6. megjegyzi, hogy a nemzeti és nemzetközi helyzet legújabb fejleményei azt mutatják, hogy a pénzügyi rendszer megmentésére fordított euró- és dollármilliók ellenére a válság folytatódik, és távlatokban továbbra is csak a széles körű gazdasági recesszió ijesztő kilátásai figyelhetők meg; a jelenlegi helyzet azt mutatja, hogy a pénzügyi rendszer feltökésítése érdekében tett intézkedések nem elegendőek és sürgős intézkedések végrehajtására van szükség annak érdekében, hogy a válság – amely nem csupán pénzügyi válság – mélyén rejlő problémák ellen küzdhessünk;
7. rámutat, hogy a múlt decemberi Tanács eredményeképpen bevezetett intézkedések távolról sem adnak megoldást a jelenlegi válság mélyén rejlő problémákra; emlékeztet arra, hogy az úgynevezett európai gazdasági fellendülési tervet elsősorban az egyes tagállamoknak kell finanszírozniuk, megmutatva ekképpen a gyakran emlegetett „európai szolidaritás” értelmét;
8. sajnálja továbbá, hogy a Tanács és a Bizottság álláspontján keresztül – a Business Europe-pal összhangban – arra használja a jelenlegi helyzetet, hogy tovább erőltesse azokat, a lisszaboni stratégia által szentesített politikákat, amelyek a spekulációt és a fokozott mértékű kizsákmányolást segítik elő, és amelyek felelősek a jelenlegi válság rendkívüli mértékéért; valamint, hogy az e politikákat támogatók munkájának köszönhetően lényegében minden változatlanul maradt;
9. elfogadhatatlannak találja, hogy a közlő válság ürügyén a munkavállalóknak, a kisvállalkozóknak, a gazdáknak, a fiataloknak és a nőknek kell megint – mint minden ilyen esetben – komoly áldozatot hozniuk; ennek folytatása csupán a válság fokozódásához vezet;

A munkavállalók jogait érvényesítő Európáért és a munkavállalók és az emberek életkörülményeinek javításáért

10. megerősíti az együttműködés, társadalmi fejlődés és egyenlőség Európája iránti elkötelezettségét, amely védi a környezetet és tiszteletben tartja a demokráciát, szolidaritást és békét;
11. követeli, hogy tartsák tiszteletben Franciaország, Hollandia és Írország népének szuverén és demokratikus módon kinyilvánított akaratát, akik elutasítottak egy még inkább neoliberais és militáns Európai Uniót azáltal, hogy nemet mondtak az európai alkotmányra és a Lisszaboni Szerződésre;
12. követeli, hogy azonnal hagyjanak fel a lisszaboni stratégiával és annak neoliberális menetrendjével;
13. hangsúlyozza, hogy a munkavállalók és az emberek problémáinak és szükségleteinek megoldása nem még több szabályozás bevezetésén és a kapitalista rendszer újrafogalmazásán keresztül fog bekövetkezni, hanem a makrogazdasági politikák átalakításán és a foglalkoztatási és munkavállalói jogok védelmén keresztül;
14. a tagállamokat a termelői ágazat és a foglalkoztatás védelmére szólítja fel; felhívja a figyelmet az Unióban a munkahelyek elvesztéséről szóló folyamatos bejelentésekre, ami sürgős és megfelelő választ igényel;
15. megerősíti, hogy szükség van olyan alternatív politikára, amely a munkavállalók és a népesség életkörülményeinek javítását, a bevételek igazságos elosztását, a gazdasági

tevékenységek élénkítését, a munkahelyteremtést, az állam gazdasági szerepének megerősödését, a kereslet ösztönzését, a mikro-, kis- és középvállalkozások növekedésének ösztönzését és a beruházások megerősítését célozza, figyelembe véve az egyes tagállamok szükségleteit és sajátosságait;

16. felszólítja a Tanács tavaszi ülését, hogy haladéktalanul fogadjon el egy, a fenti alapelveken nyugvó „szolidaritási és fenntartható fejlődésre irányuló európai stratégiát”, amely egy új gazdasági, szociális és környezetvédelmi politikai csomagon keresztül ösztönzi a befektetéseket a következő területeken:

- i. a munka minősége minden szempontból (fizetések, stabilitás, munkakörülmények és képzés) és a képzettségek fejlesztése a magasan képzett és szakértelemmel rendelkező munkaerő létrehozása érdekében,
- ii. az alapvető és az ipart támogató infrastruktúra,
- iii. közszolgáltatások, azok minőségének javítása érdekében,
- iv. erős kohéziós politika, a szociális és gazdasági kohézió előmozdítása érdekében,
- v. környezetvédelem és környezetbarát technológiák,
- vi. munkavédelmi, szociális, környezetvédelmi és biztonsági előírások a legmagasabb színvonalú előírások teljesítésére irányuló harmonizáció elérése érdekében,
- vii. szociális gazdaság,
- viii. szociális védelem, a szegénység megszüntetése és a társadalmi kirekesztés elleni küzdelem érdekében,
- ix. az (állami) kutatás és innováció, a mindenki számára elérhető előnyök érdekében,
- x. kultúra, sporttevékenységek és a polgárok szerepvállalásának ösztönzése, valamint
- xi. a gazdaság pénzügyi dominanciájának megszüntetése;

17. úgy véli, hogy a stabilitási és növekedési paktumot vissza kell vonni, mégpedig egy foglalkoztatási és növekedési paktum létrehozásával párhuzamosan, amely ösztönzi az állami beruházásokat, javítja a hatékonyságot, és egyedi gazdasági, szociális és környezetvédelmi kritériumokat határoz meg, amelyek az egyes tagállamok sajátos igényeihez igazodnak, és különösen a munkanélküliség csökkentését célozzák;

18. felszólítja a Bizottságot és a Tanácsot, hogy ebben az irányban továbbhaladva készítsen a fenntartható fejlődést, foglalkoztatást és társadalmi integrációt célzó európai befektetési programot, amelyre az EU GDP-jének legalább 1 %-át kell előirányozni, és amelyet a tagállamok részéről hasonló állami befektetési programokkal kell kiegészíteni a gazdaság stabilizálása, az éghajlatváltozás hatásainak elhárítása, valamint a jó minőségű munkahelyeken történő teljes foglalkoztatás és a szociális jogok előmozdítása érdekében;

19. hangsúlyozza a munkavállalók jogainak megerősítése és tiszteletben tartása, a munkavállalók – különösen a nők – tisztességes jövedelmének, valamint a munkahelyi biztonságra és egészségre vonatkozó jogok, a szociális védelem és a szakszervezetek szabadságának biztosítása, valamint a férfiak és nők közötti bármely munkahelyi megkülönböztetés megszüntetése érdekében hozott hatékony intézkedések szükségességét;

20. kitart amellett, hogy a kereslet és a globális gazdasági tevékenység ösztönzése érdekében a vásárlóerő megerősítésének előmozdítását segítő azonnali intézkedésekre van szükség;

21. felszólítja a tagállamokat, hogy fogadjanak el politikai intézkedéseket a bérek és nyugdíjak stabilizálására, visszafordítva a szisztematikusan a munkaadóknak juttatott, termelésből fakadó nyereségeket, ami így hozzájárul a javak igazságosabb elosztásához,

javítja a munkavállalók és nyugdíjasok életszínvonalát és elősegíti a gazdaság felépülését;

22. külön felhívja a figyelmet a munkanélküliség problémájára, amely olyan, további sürgős intézkedéseket igényel, mint például a munkanélküli segély és annak időtartama megállapításához alkalmazott feltételek kiterjesztése; elfogadhatatlannak találja, hogy a munkavállalók a válság ürügyén több ezer munkavállalót elbocsátanak;

23. hangsúlyozza, hogy a közjólét javítása nélkül nem lehet választ adni a válságra és annak következményeire: felkéri a tagállamokat, hogy erősítsék meg az állam szociális funkcióit és a szociális védelmi rendszert; fokozzák az állami beruházásokat a létesítményekbe, különös tekintettel az óvodákra és az idősek otthonára; dolgozzanak ki olyan lakhatási politikát, amely mindenki számára garantálja a lakhatáshoz való jogot; védelmezzék és fejlesszék a közegészségügyi szolgáltatásokat, és fejlesszék az állami iskolákat;

24. hangsúlyozza a társadalombiztosítási állami rendszerek megerősítésének fontosságát és szükségességét, amely szintén a bérek növelésétől függ; rámutat, hogy a nyugdíjalapokat, és különösen a foglalkoztatási nyugdíjalapokat nem szabad rendszerkockázatot előidéző pénzügyi termékekbe fektetni, például fedezeti alapokba, magántőkealapokba, mert az ilyen alapok bukása kedvezőtlenül hat a nyugdíjjogosultságra;

25. felhívja a Tanácsot, hogy nagyratörő célokat tűzzön ki a szegénységben élők számának csökkentése és az ún. „dolgozó szegények” számának felszámolása érdekében; kitart amellett, hogy ehhez magasabb munkabérekre, valamint ingyenes, minőségi és általános közszolgáltatásokhoz való hozzáférésre egyaránt szükség van;

26. megerősíti, hogy elutasítja a munkaidőről szóló irányelvtervezetet, és felszólít az említett javaslat visszavonására; felszólítja továbbá a Tanácsot, hogy vállaljon kötelezettséget a bérek csökkentése nélküli munkaidő-csökkentés mellett, a tagállamokat pedig arra, hogy hangolják össze a munkaidő fokozatos csökkentésére irányuló erőfeszítéseiket annak érdekében, hogy elérjék a 35 órás munkahéttel kapcsolatos rövid távú célkitűzést;

27. felhívja a tagállamokat, hogy hagyjanak fel a rugalmas biztonság megközelítéssel és a bizonytalanság felszámolása céljából hozzanak olyan intézkedéseket, amelyek például garantálják, hogy állandó jellegű foglalkoztatás esetén ne kerüljön sor bizonytalan munkakörülmények alkalmazására;

Európa mint a gazdasági, társadalmi és környezeti fejlődés térsége

28. sürgeti a tagállamokat, hogy erősítsék meg szerepüket és beleszólásukat a stratégiai területeken és a gazdasági – különösen az energetikai, kommunikációs és közlekedési – ágazatokban, továbbá erős és vezető pozíciót foglaljon el a pénzügyi ágazatban;

29. hangsúlyozza a közszolgáltatásoknak az EU társadalmi, gazdasági és területi kohéziójának előmozdításában betöltött szerepét; hangsúlyozza, hogy a strukturális közüzemi ágazatokat nem szabad megnyitni a verseny előtt, hanem azoknak inkább állami hatóságok tulajdonában és irányítása alatt kell állniuk, mivel ez az egyetlen mód a nyújtott szolgáltatás minőségének, elérhetőségének és megfizethetőségének biztosítására és így a fogyasztói jogok garantálására;

30. nagy súlyt helyez a közösségi költségvetés felhasználásáért, amely a valós gazdasági és társadalmi kohézió érdekében elsőbbséget nyújt a társadalmi fejlődésen alapuló tényleges konvergenciára irányuló politikáknak, valamint az egyes országok lehetőségei védelmének és előmozdításának, a természeti források fenntartható felhasználásának és a

környezetvédelemnek;

31. javasolja a strukturális és kohéziós alapok célkitűzéseinek irányváltását a regionális egyenlőtlenségek mérséklése, a gazdasági és társadalmi kohézió és a tényleges konvergencia előmozdítása, valamint a folyamatos „lisszabonizálással” való felhagyás érdekében;

32. felhívja a tavaszi Európai Tanácsot, hogy vizsgálja meg az 1. és 2. fejezet alatt fel nem használt kötelezettségvállalásokat és intézkedjen a strukturális és kohéziós alapok maradéktalan végrehajtásának biztosítása érdekében; e vonatkozásban kéri a közösségi finanszírozás szintjének emelését és e két alap esetében az n+2 és n+3 szabály elhagyását;

33. javasolja a mikro-, kis- és középvállalkozásokat célzó egyedi intézkedések, például csökkentett energia-, kommunikációs és úthasználati díjszabás elfogadását; elismeri, hogy a hitelhez jutást elősegítő intézkedések fontosak, de a lakosság vásárlóerejének növelése nélkül igen kis mértékben fognak változást eredményezni, különösen a mikro-, kis- és középvállalkozások számára;

34. felhív egy olyan új ipari beruházási politika kidolgozására, amely kihasználja minden egyes tagállam természeti erőforrásait és termelési kapacitását;

35. ragaszkodik a termelő ágazatok védelméhez, aminek a válsággal szemben leginkább sérülékeny ágazatok azonnali előrettekintő értékelésével kell kezdődnie; egy új közösségi program bevezetésére szólít fel, amely támogatja és fejleszti a termelő ágazatokat az egyes tagállamokban, és így hozzájárul a munkahelyek létrehozásához és a gazdaság fellendítéséhez;

36. felszólít a mezőgazdasági és halászati közös politika mélyreható reformjára, amely biztosítja az élelmiszerbiztonságot és az egyes országok önrendelkezését, ösztönzi az állami projekteket és támogatja a mikro-, kis- és középvállalatokat, szövetkezeteket és a helyi önkormányzatokat; valamint a közösségi alapokat ebbe az irányba összpontosítja és kiigazítja a regionális aránytalanságokat;

37. ragaszkodik egy olyan EU-szintű szabályozási keret létrehozásához, amely szankcionálja a vállalatok EU-n belül és kívül történő áttelepülését; továbbá olyan intézkedéseket tartalmaz, amelyek megállítják a vállalatok áttelepítését, konkrétan úgy, hogy a közösségi támogatás feltételeként szabja bizonyos kötelezettségek – például munkahelyek védelme és helyi fejlesztések – teljesítését és megakadályozza a multinacionális vállalatokat abban, hogy továbbra is teljesen büntetlenül tevékenykedhetnek;

38. sürgeti a Bizottságot, hogy tegyen javaslatot olyan intézkedésekre, amelyek célja, hogy a belső piacon forgalomba hozott importált termékekre/javakra ugyanazok a követelmények vonatkozzanak, mint az egyes tagállamokban előállított termékekre/javakra;

39. felszólít az importált javak rendszeres felügyeletére és vizsgálatára, valamint szükség esetén védintézkedések elfogadására;

40. sürgeti a Bizottságot, hogy dolgozzon ki új nemzetközi kereskedelmi politikát annak érdekében, hogy a munkahelyteremtő iparágak és gazdasági tevékenységek, beleértve a textil- és ruháipart, fenn tudjanak maradni és fejlődhessenek, hogy javuljanak a munkakörülmények, védelemben részesüljenek és fejlődjenek a szociális jogok, valamint hogy megvalósuljon a környezet hatékony védelme;

41. úgy ítéli meg, hogy a WTO-ban folytatott kereskedelmi tárgyalások ezen új kudarcra arra utal, hogy az Európai Uniónak felül kell vizsgálnia a nemzetközi kereskedelmi tárgyalásokra

vonatkozó politikáját, és sürgeti az EU-t, hogy terjesszen elő új javaslatokat a jövőbeni többoldalú kereskedelmi tárgyalásokra vonatkozóan, tisztességes nemzetközi kereskedelmi rendszerre – amely a globális problémák, például a szegénység, a fejlesztés és az élelmezési önellátás hiánya, az élelmiszerárak felszökése, járványok, munkanélküliség és áttelepítések, a környezet rombolása és az éghajlatváltozás kezelésére szolgál – vonatkozó szabályozási és stabilizációs mechanizmusok elfogadása érdekében;

42. egyetért azzal, hogy a tagállamoknak és az EU-nak határozott erőfeszítéseket kell tennie, hogy véget vessen a fosszilis üzemanyagoktól való függésének és visszafordítsa a jelenlegi fenntarthatatlan trendet; hangsúlyozza, hogy az ökológiai és a társadalmi fenntarthatóságot az EU és a tagállamok állami beruházási programjai középpontjába kell állítani; megjegyzi, hogy a befektetéseket a megújuló energiák népszerűsítése felé kell irányítani, elválasztván a gazdasági növekedést az energianövekedéstől, növelve az energiahatékonyságot és előmozdítva az energiatakarékosságot, amelyet fejlődés és társadalmi haladás kísér;

43. bátorítja a tagállamokat, hogy aknázzanak ki és fogadjanak el további intézkedéseket a végső felhasználó támogatására és egyúttal a környezetbarátabb energiaforrások használatának és az energiahatékonyság szükség esetén közösségi támogatással megvalósuló ösztönzésére olyan területeken, mint a épületek, felszerelések vagy járműparkok;

44. olyan beruházások nagyobb támogatására szólít fel, amelyek a hulladék csökkentését, az anyagok újrahasznosítását, valamint a veszélyes ipari és mérgező hulladékok csökkentését és kezelését célozzák;

45. ragaszkodik az EKB alapokmányának felülvizsgálatához az EKB tagállamok általi politikai felügyeletének biztosítása érdekében, valamint ragaszkodik az EKB monetáris politikájának és iránymutatásainak felülvizsgálatához, hogy az támogassa az erőteljes gazdasági növekedést és a foglalkoztatást;

üdvözlí, hogy az EKB a közelmúltban csökkentette a kamatlábakat, valamint felhívja az EKB-t, hogy az eljövendő gazdasági visszaesés ellensúlyozására monetáris politikája továbbra is legyen megengedő; kifogásolja, hogy a kamatlábak csökkentésére jelentős pozitív hatás elérése érdekében túl későn került sor;

46. hangsúlyozza, hogy meg kell adni az EBB és az EBRD számára a hitelkeretük jelentős növeléséhez szükséges forrásokat a kkv-k számára nyújtott alacsony kamatlábak, a környezetbarát termelés és szolgáltatások, a szociális és egészségügyi szolgáltatások stb. biztosításához azzal a feltétellel, hogy ezáltal jó minőségű, a szociális jogokat tiszteletben tartó, megfelelő fizetést és munkakörülményeket biztosító munkahelyek jönnek létre

47. sürgeti a tagállamokat, hogy dolgozzanak ki intézkedéseket a családok és a kisvállalkozások támogatására, hogy meg tudják fizetni a háztartási és üzleti kölcsönöket, ideértve az árfolyam-különbözet, a jutalékok, kamatok és a hitelhez jutás feltételeinek adminisztratív rögzítését is;

48. felhívja a Bizottságot és a tagállamokat, hogy fogadjanak el intézkedéseket az adóparadicsomok/offshore pénzügyi központok felszámolására, a devizaügyletek (Tobin-adó) és a tőzsdei ügyletek (ideértve a készpénzes tranzakciókat is) megadóztatására, valamint a nagy gazdasági és pénzügyi csoportosulások súlyosabb megadóztatására; feléri a Tanácsot, a Bizottságot és a tagállamokat, hogy határozott kötelezettséget vállaljanak az adóparadicsomok és offshore tevékenységek nemzetközi felszámolása mellett;

49. az ENSZ keretein belül egy új nemzetközi rend kiépítését javasolja a tisztességesebb és méltányosabb gazdasági kapcsolatok védelme, az élelmiszerhez, vízhez és energiához való hozzáférés és e források megőrzése, az életkörülmények javítása, az éhség, szegénység és járványok leküzdése érdekében; kitart továbbá az önrendelkezés, a béke és a nemzetek közötti együttműködés megszilárdítása, az ENSZ demokratizálása és alapokmánya tiszteletben tartása mellett;

50. rámutat, hogy ugyan szükség van a nemzetközi monetáris és pénzügyi rendszer felülvizsgálatára és a dollár privilégiumainak felszámolására, ezt az euró mesterséges helyreállításával, az EU gyengébb gazdaságai kárára nem lehet végrehajtani;

51. egyetért a pénzügyi rendszer stabilizálásának szükségességével, ugyanakkor véleménye szerint ehhez egyértelmű szabályokra és elköteleződésre, a közpénzek méltányos díjazására, valamint a csalásokért és spekulációkért felelősök megfelelő büntetésének biztosítására van szükség;

52. utasítja elnökét, hogy továbbítsa ezen állásfoglalást a Tanácsnak, a Bizottságnak és a tagállamok parlamentjeinek.